

QUÆSTIUNCULA II.

1. Uterius. Quæritur de actu pietatis quem habet in via. Et videtur quod non habeat unum actum secundum speciem. Augustinus enim in Lib. de Doct. Christiana Lib. II. cap. VII. dicit, quod pietatis est honorare Sanctos, non contradicere Scripturæ, sive intellectæ, sive non intellectæ: & loquitur ibi de dono pietatis: quod patet ex his quæ dicit in quodam sermone de Trinit. Lib. I. de serm. Domini in monte cap. IV. ubi eundem actum attribuit pietati, ad quem secundo loco inter dona ascenditur. Gregorius autem assignat ei pro actu, misericordiarum operibus insistere. Ergo cum ista (11) duo non reducuntur in idem genus, videtur quod actus pietatis non sit idem secundum speciem.

2. Præterea. Pietas, ut communiter dicitur, in eisdem (12) exequitur in quibus scientia dirigit. Sed scientia dirigit in omnibus actibus humanis, quia docet conversari sine offensione in medio pravæ & perversæ nationis. Ergo & pietas est circa omnes humanos actus; & ita non habet solum unum actum in specie.

3. Præterea. Secunda beatitudo qua dicitur: *Beati mites*, ad pietatem reducitur. Sed mitas, sive mansuetudo, est circa passiones iræ, ut Philosophus dicit in IV. Ethic. cap. XI. vel XIII. Ergo & circa eadem est pietas. Sed ipsa est etiam in communicationibus quæ sunt ad alterum, ut patet per auctoritatem Gregorii inductam. Cum ergo hæc duo non reducuntur ad idem genus, videtur quod pietas non habeat unum actum secundum speciem.

Sed contra. Est unus habitus. Ergo habet unum actum principalem.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Uterius. Quæritur de actu eius in patria. Et videtur quod non habeat ibi aliquem actum. Quia pietas in communicationibus consistit quæ ad alterum sunt. Sed huiusmodi communicationes non erunt in patria, quia omnes sufficientiam ibi a Deo accipient: propter insufficientiam enim uniuscujusque in se introductæ sunt communicationes, ut patet per Philosophum in V. Ethic. cap. VII. vel VIII. Ergo non erit ibi pietatis actus.

2. Præterea. Ad pietatem pertinet misericordiarum opera frequentare, ut dictum est per auctoritatem Gregorii. Sed ibi non erunt opera misericordiarum, ubi nulla erit miseria. Ergo actus pietatis non erit in patria.

3. Præterea. In secunda beatitudine, quæ pertinet ad pietatem, ponitur quantum ad statum patriæ, possessio terræ. Sed hoc non videtur aliquem actum importare. Ergo pietas in patria nullum actum habebit.

Sed contra. Iustitiæ virtus magis videtur in patria permanere quam fortitudo, ut prius dictum est. Cum ergo donum fortitudinis, quod respondet virtuti fortitudinis habeat aliquem actum in patria, multo fortius pietas, quæ respondet iustitiæ, ut videtur.

Præterea. In patria nihil erit otiosum, & frustra. Sed habitus frustra esset, si non in actum exiret, quia operatio est finis habitus. Cum ergo habitus doni pietatis in patria maneat, & actus eius ibidem manebit.

2800

(11) Al. dona. (12) Al. exquiritur: item requiritur.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod tota moralis materia in tres partes dividitur, scilicet in delectabilia, quæ carnalis affectus prosequitur; in difficilia, quæ refugit; & in communicabilia, quæ ad alterum sunt, quæ potius in actione quam passione consistunt. In singulis ergo eorum dirigit & donum, & virtus, sed differenter. Virtus enim dirigit in his accipiens regulam aliquid humanum, sed donum accipiens pro regula aliquid divinum. In delectationibus ergo virtute dirigimur quasi dignitate humanæ naturæ, cujus deturpationem per temporales delectationes refugimus; sed dono dirigimur quasi regula ipsa dignitate divina, à qua separari per iniquationem huiusmodi bonorum refugimus; quod ad timorem pertinet. Similiter patet ex dictis art. 1. quæstionum. 1. quod differenter dirigit donum fortitudinis à virtutibus, quæ ad difficultates sustinendas, vel aggrediendas ordinantur. Et similiter contingit in communicationibus quæ ad alterum sunt: quia in his dirigunt virtutes, accipientes pro mensura aliquid humanum, puta observantes decetiam, vel debitum eius qui communicationes facit; sed donum accipit in his regulam ipsam Deum, ut sicut dictum est, quod in fortitudine homo aggreditur difficilia utens divina potentia per confidentiam quasi suam; ita communicat se ad alterum utens Deo quasi seipso, ut scilicet ea quæ ipsum decet in huiusmodi communicationibus, quasi Deo unitus exequatur. Unde Dominus Matth. V. ad beneficentiam cœlestis Patris hortatur, qui solem suum facit oriri super bonos, & malos. Et quia communicatio quæ ad divina est, nomen pietatis habet, ideo & donum quod in communicationibus divinam mensuram habet, pietas nominatur.

Ad primum igitur dicendum, quod donum immediatius ordinat ad Deum quantum ad modum operandi, sive mensuram operis, quam virtus; non autem quantum ad objectum, vel finem. Quamvis ergo pietas virtus, quæ patriæ dicitur, ipsi Deo exhibeatur; in hoc tamen accipit aliquid humanum pro mensura scilicet beneficium à Deo acceptum, ratione cuius est debitor ei: sed pietas quæ est donum, accipit in hoc aliquid divinum pro mensura, ut scilicet Deo honorem impendat, non quia sit ei debitor, sed quia Deus honore dignus est, per quem modum etiam ipse Deus sibi honori est.

Ad secundum dicendum, quod pietas donum in hoc differt à misericordia, quia misericordia studet ad relevandas miseras proximorum ex hoc quod sunt conjuncti vel sanguine, vel familiaritate, vel saltem naturæ similitudine, in omnibus aliquid humanum pro mensura accipiens, sicut aliæ virtutes; sed pietas donum movetur ad relevandas eorum miseras ex aliquo divino, scilicet in quantum sunt filii Dei, vel divina similitudine insigniti: unde & magis proprie nomen pietatis habet, quæ divinum quid sonat: quamvis & ipsa misericordia secundum Augustinum X. de Civ. Dei cap. I. more vulgi pietas dicatur, quod ideo accidit, quia eam sibi Deus quasi sacrificium placere testatur. Unde & Philosophus dicit in IV. Ethic. cap. VI. quod dona habent aliquid simile Deo sacratis.

Ad tertium dicendum, quod etiam in parentibus est aliquid divinum respectu filiorum, in quantum ipsi filii causa sunt essendi: & ideo virtus beneficentiarum

tiæ ad ipsos, pietas dicatur: accipit tamen mensuram aliquid humanum, ut dictum est, in quo differt à dono.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod pietas donum uno & eodem modo dirigit in communicationibus omnibus quæ ad alterum sunt, aliam tamen mensuram accipiens quam virtutes: quæ mensura, quia simplex est, & una, ideo pietas unus habitus est (1) specialis: & ex comparatione ad hanc mensuram omnis eius actus specificatur.

Ad primum igitur dicendum, quod donum pietatis operatur & in materia patriæ, & in materia misericordiarum, quamvis alio modo ab eis: & ideo non est inconveniens, si illa duo ad pietatem pertineant: exhibere enim reverentiam sacræ Scripturæ, & aliis divinis, ad patriam pertinere videtur.

Ad secundum dicendum, quod scientia dirigit in omnibus humanis, in quibus exequuntur & timor, & pietas, & fortitudo; sed per quamdam adaptationem scientia, & pietas combinantur: quia in his quæ ad alterum sunt, homo operans quasi iudicium quoddam exercet: iudicium autem, & imperium de agendis ad scientiam pertinet, sicut & ad prudentiam: & similiter per quamdam adaptationem fortitudini consilium combinatur, quia in rebus difficultibus, in quibus habet fortitudo executionem, præcipue consilia inquirimus, quamvis consilium in omnibus humanis dirigat.

Ad tertium dicendum, quod ira & perturbat hominem in seipso, & commover eum ad alium, in quantum est appetitus vindictæ; & per consequens mansuetudo hominem & in seipso perficit, & ad alterum: & ex hac parte mitas ad pietatem reducitur.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod de actu pietatis plus potest in patria remanere quam de actu fortitudinis: potest enim non tantum remanere actus qui est per comparationem ad mensuram quam pietas donum attendit, scilicet adhærere ipsi Deo; sed etiam actus qui est per comparationem ad eos quibus beneficia præstare paratus erat secundum af-

fectum, ut scilicet benevolentiam ad eos servet, & de eorum bonis congaudeat, & de suis etiam largiatur secundum modum istius vitæ, secundum quem superiores aliquid influunt inferioribus, secundum doctrinam Dionysii de cœl. Hierar. cap. VIII.

Ad primum ergo dicendum, quod non erit communicatio ad supplendam indigentiam, sed ad augendam lætitiæ.

Ad secundum dicendum, quod (2) loquitur de pietate secundum actum quem habet in via.

Ad tertium dicendum, quod possessio terræ præsupponit haustum sufficientiæ à Deo, per quem possunt in alios influere vel secundum affectum, vel secundum effectum.

EXPOSITIO SECUNDÆ PARTIS TEXTUS.

HIC timor malus est. Non enim quodcumque timetur periculum carnis, dicitur timor humanus; neque quando timetur amissio boni temporalis, dicitur timor mundanus; sed tantum quando talis timor est inordinatus, & ideo semper sonat in malum.

Cum (3) supra. Bada duos dixerit esse timores, Bada distinguit timores secundum quod retrahunt à malo culpæ, & distinguit secundum retrahentia, quæ sunt duo, poena futura, & separatio à Deo. Sed Magister distinguit timores secundum inclinationes ad malum, & secundum retractionem, non solum quantum ad motiva, sed etiam quantum ad status.

Sed eo quod mala times, corrigis te. Contra. Augustinus dicit (in Psal. cxviii. super illis verbis, *Conjige timore tuo carnes meas*) quod in timore servili manet voluntas peccandi. Ergo non corrigit se. Et dicendum, quod manet voluntas non absoluta, sed conditionata, quæ velleitas dicitur, ut scilicet peccaret, si impune liceret.

Sciendum tamen, quod uterque timor, scilicet servilis, & initialis, in Scripturæ diversis locis dicitur initium sapientiæ. Videtur hoc esse falsum: quia sapientia est perfectius donum quam timor, & ita timor non est principium eius. Et dicendum, quod non est principium sicut creans essentiam eius, sed sicut dispositio ad ipsam, à quo incipit motus in sapientiam perveniens.

DISTINCTIO XXXV.

Quomodo differunt sapientia, & scientia.

POST præmissa diligenter considerandum est, in quo differat sapientia à scientia. De hoc Augustinus ita ait Lib. XIV. de Trin. cap. 1., Philosophi disputantes de sapientia, diffiniunt eam dicentes: Sapientia est rerum humanarum, divinarumque scientia. Ego quoque utrumque rerum cognitionem, id est divinarum, & humanarum, & sapientiam, & scientiam dici posse non nego. Verum iuxta distinctionem Apostoli qua dicit I. Corinth. XI. 9. Alii datur sermo sapientiæ, alii sermo scientiæ: illa diffinitio dividenda est, ut rerum divinarum cognitio sapientia proprie nuncupetur, humanarum vero cognitio proprie scientiæ nomen obtineat. Neque vero quidquid sciri ab homine potest in rebus humanis, ubi plurimum supervacua vanitatis, & noxiæ curiositatis est, huic scientiæ tribuo; sed illud tantum, quo fides saluberrima, quæ ad veram beatitudinem ducit, gignitur, nutritur, defenditur, roboratur: qua scientia non pollet fideles plurimi, quamvis polleant ipsa fide plurimum. Aliud est enim scire tantummodo quod homo credere debeat propter adipiscendam vitam beatam; aliud est scire quomodo hoc ipsum & piis optulemur, & contra impios defendatur: quæ proprio vocabulo appellatur scientia. De his quoque duabus virtutibus idem Augustinus differentiam inter eas assignans super Psalm. cxxxv. ait: „Distat sapientia à scientia, testante Sancto Job, qui quodammodo singula diffiniens ait cap. xxviii. 28. Sapientia est pietas; scientia vero est abstinere à malis. (4) Pietatem vero hoc loco posuit Dei cultum, quæ græce dicitur theologia. In III. Sent. Tom. III.

(1) Al. spiritualis. (2) Supple Gregorius. Al. loquimur. (3) Al. Cum autem Bada dixerit &c. (4) Ita Septuaginta. Vulgata: Ecce timor Domini ipse est sapientia, & recedere à malo intelligentia.

sebia, quæ est in cognitione, & dilectione ejus quod semper est, & incommutabiliter manet, quod est Deus. Abstinere vero à malis, est in medio pravæ nationis prudenter versari. Idem quoque inter hæc duo aperte distinguens ait Lib. XII. de Trin. cap. XIV. „Distat ab æternorum contemplatione actio qua bene utimur temporalibus rebus; & illa sapientiæ, hæc scientiæ deputatur: quamvis & illa quæ sapientiæ est, possit nuncupari scientia, ut Apostolus loquitur I. Corinth. XI. 12. ubi dicit: Nunc scio ex parte: quam scientiam profecto contemplationis Dei vult intelligi. In hoc ergo differentia est, quia ad contemplationem sapientiæ, ad actionem vero scientiæ pertinet. Ecce aperte demonstratum est, in quo differat spiritus sapientiæ, & spiritus scientiæ, scilicet ut sapientiæ divinis, scientiæ humanis attributa sit (5) rebus. Et ut docet Augustinus Lib. XIII. de Trin. cap. XIX. utrumque agnoscimus in Christo, scilicet & rem divinam, & rem humanam: & ideo de ipso habemus sapientiæ, & scientiæ. Cum enim legitur Joan. I. 14. „Verbum caro factum est, in Verbo intelligitur verus Dei Filius; in carne agnoscitur verus hominis filius. Item cum dicitur ibid. „Vidimus plenum gratiæ, & veritatis, gratiam referamus ad scientiæ, & veritatem ad sapientiæ: quia in Christo sapientiæ, & scientiæ fuit plenarie: & nos scientiæ, & sapientiæ de eo habemus qui est Deus, & homo.

In quo differat sapientiæ ab intellectu.
Ostensa differentia inter sapientiæ & scientiæ, quid distet inter sapientiæ & intellectum videamus. In hoc differunt illa duo: quia sapientiæ proprie est de æternis, quæ veritati æternæ contemplandæ intendit; intelligentia vero non modo de æternis est, sed etiam de rebus invisibilibus, & spiritualibus temporaliter extortis. Per eam enim & natura summa quæ fecit omnes naturas, idest divina, & consideratur, & quæ post ipsam sunt spirituales, & invisibiles naturæ, ut Angeli, & omnes animæ bonæ affectiones conspiciuntur. In hoc differentia est ergo, quia sapientiæ tantum Creator inspicitur; intellectu vero & Creator, & creatura quædam. Item intellectu intelligibilia capimus tantum; sapientiæ vero non modo capimus superiora, sed etiam in cognitis delectamur. Sic ergo distingui potest inter illa tria, scilicet scientiæ, intellectum, & sapientiæ. Scientiæ valet ad rectam administrationem rerum temporalium, & ad bonam inter malos conversationem; intelligentia ad Creatoris, & creaturarum invisibilium speculationem; sapientiæ vero ad solius æternæ veritatis contemplationem, & delectationem.

Quod intellectus, & scientiæ, de quibus hic agit, non illa sunt quæ naturaliter habet homo.

ET notandum, quod intellectus, & scientiæ, quæ dicuntur dona Spiritus Sancti, alia sunt ab intellectu, & scientiæ quæ naturaliter sunt in hominis anima. Hæc (6) enim virtutes sunt quæ per gratiam infunduntur animis fidelium, ut per eas recte vivant; illa vero naturaliter habet homo ex beneficio creationis, à Deo tamen. Per has autem virtutes, quæ dicuntur Spiritus Sancti dona, illa naturalia reformantur, atque adjuvantur. Ut, verbi gratia, intellectus naturalis peccato obtenebratus, per virtutem quamdam, & gratiam, quæ dicitur spiritus intelligentiæ, reformatur, atque adjuvatur ad intelligendum: ita & per illam virtutem quæ dicitur spiritus sapientiæ, juvatur, atque erigitur mentis ratio ad contemplationem, & delectationem æternæ veritatis.

Quod sapientiæ ista Dei est, nec est illa quæ Deus est.

ILLud etiam sciendum est, quod sapientiæ de qua nunc disserimus, non est illa Dei sapientiæ, ut ait Augustinus Lib. XIV. de Trin. cap. I. quæ Deus est, sed hominis sapientiæ; verumtamen secundum Deum est, ac verus, & præcipuus cultus ejus est. Si ergo colat mens hominis Deum, cujus ab eo capax facta est, & cuius esse particeps potest, sapiens ipsa fit; & non sua luce, sed summæ illius lucis participatione sapiens fit. Ista ergo hominis sapientiæ etiam Dei est; verumtamen ita Dei est ut non ea sapiens sit Deus. Non enim participatione sui sapiens est Deus, sicut mentes participatione Dei. Sic etiam dicitur justitia Dei non solum illa qua ipse justus est, sed etiam illa quam dat homini cum justificat impium.

DIVISIO TEXTUS.

POSTquam determinavit Magister de donis, hic ostendit differentiam quorundam donorum ad invicem, quæ maxime convenire videntur, idest sapientiæ, scientiæ, & intellectus: & dividitur in partes duas. In prima assignat differentiam; in secunda removel quædam dubia, ibi: *Et notandum, quod intellectus, & scientiæ quæ dicuntur dona Spiritus Sancti, alia sunt ab intellectu, & scientiæ quæ naturaliter sunt in hominis anima.* Circa primum duo facit. Primo assignat differentiam inter scientiæ, & sapientiæ; secundo inter sapientiæ & intellectum, ibi: *Ostensa differentia inter sapientiæ, & scientiæ.*

Et notandum &c. Hic removel quædam dubia: & primo circa sententiæ, & intellectum; secundo cir-

(5) Al. rebus, ut docet Augustinus. Utrumque &c. (6) Al. autem.

ARTICULUS I.

Utrum vita convenienter dividatur per activam, & contemplativam.

2. 2. quæst. CLXXIX. art. 1. & 2.

1. AD primum sic proceditur. Videtur quod vita inconvenienter dividatur per activam, & contemplativam. Vivere enim, ut dicit Philosophus in II. de Anima, text. xxxvii. viventibus est esse. Sed contemplativum, & activum non ostendunt differentiam in essendo, sed magis in operando. Ergo non sunt differentia vitæ.

2. Præterea, Philosophus in II. de Anima, text. com. xvi. dicit: *Vivere secundum hoc principium, scilicet animam vegetabilem, inest viventibus.* Sed anima vegetabilis nullo modo participat contemplationem, neque etiam agere ipsius est, sicut dicitur in VI. Ethic. cap. xiiii. vel xvi. Ergo vita inconvenienter dividitur per activam, & contemplativam.

3. Præterea, in Lib. de Causis prop. xviii. dicitur, quod vita est continuus motus ab ætre sempiterno. Sed motus operationem importat. Cum ergo omnis operatio sit actio quædam, videtur quod omnis vita sit activa; & ita non erit differentia vitæ, activæ.

4. Præterea, Philosophus in II. de Anima, text. xiiii. dividit vivere in quatuor, scilicet nutrire, sentire, & moveri secundum locum, & intelligere. Ergo insufficienter dividitur per has duas differentias activum, & contemplativum.

5. Præterea, Augustinus in Lib. de Civ. Dei (Lib. XIX. cap. iiii.) apponit tertium membrum, scilicet compositum ex utroque. Ergo videtur quod insufficienter dividatur per activum, & contemplativum.

Sed in contrarium sunt multæ auctoritates Sanctorum, quæ dicunt per Martham, & Mariam Luc. x. signari duas vitas, activam, & contemplativam.

Præterea, Vita hominis est secundum id à quo homo est homo. Hoc autem est intellectus. Cum ergo intellectus dividatur in activum, & contemplativum, idest speculativum, & practicum, videtur quod humana vita in hæc duo dividi debeat.

Præterea, secundum Philosophum in IX. Ethic. cap. ult. illud dicitur esse uniuscujusque vita in quo maxime studet, sicut militis in pugnando, & ebriosis in potando: unde & in talibus ad amicos convivere volunt. Sed hoc in quo maxime studet quis, est illud quod finem suæ vitæ ponit. Cum igitur finis humanæ vitæ felicitas ponatur, quæ secundum Philosophum in civilem, & contemplativam dividitur, ut patet in X. Ethic. cap. vii. & viii. vel xi. & xii. videtur etiam quod humana vita in activam, & contemplativam dividi debeat.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod nomen vitæ ex hoc sumptum videtur quod aliquid à seipso potest moveri: & ideo ex hoc dicta sunt primo aliqua vivere, quia visa sunt à seipsis moveri, sicut plantæ per motum augmenti, & animalia per motum insuper localem; ea vero quæ visa sunt non moveri, nisi ab aliis, dicta sunt mortua, vel vita carentia, sicut lapides, & ligna. Unde etiam per quamdam

In III. Sent. Tom. III.

(1) Al. vivee. (2) Al. Quantum. (3) Al. deest ejus.

transumptionem ea quorum principium motus in ipsis est, dicuntur viventia, quamvis non seipsa moveant, sicut aquæ scaturientes impetu sui motus à terra dicuntur (1) vivæ; aquæ autem immobiles congregatæ in lacunis, dicuntur aquæ mortuæ. Ulterius, nomen vitæ attributum est omnibus operationibus quas aliquis à seipso exercet non ab alio motus, etiam si motus non sint, sicut nomen motus ad operationem quamlibet solet transferri, sicut dicitur sentire, & intelligere motus: & secundum hoc non solum quæ moventur à seipsis, vel per augmentum, vel localiter, dicuntur vivere, sed omnia quæ ex seipsis appetunt, sentiunt, intelligunt: hæc enim dicuntur operationes vitæ. (2) Quamvis autem plures dictarum operationum in aliquo sint, ex illa tamen dicitur vita ejus quæ principalis in ipso est; sicut animalium vita dicitur in sentiendo, quamvis etiam nutriantur; & hominum in intelligendo, quamvis etiam sentiant; & hoc non solum est accipiendum secundum naturales potentias, sed etiam secundum habitus superadditos. Unde vita uniuscujusque hominis dicitur in hoc consistere in quo summum studium impendit & curam, ut dicit Philosophus in IX. Ethic. & sic accipiendum vitam, dividitur in activam, & contemplativam. Cum enim vita humana ordinata (quia de inordinata non intendimus, sicut est voluptuosa, quæ nec humana est, sed bestialis) consistat in operatione intellectus, & rationis; habeat autem intellectiva pars duas operationes, unam quæ est ipsius secundum se, aliam quæ ipsius est secundum quod regit inferiores vires; erit duplex vita humana: una quæ consistit in operatione, quæ est intellectus secundum seipsum, & hæc dicitur contemplativa; alia quæ consistit in operatione intellectus & rationis, secundum quod ordinat, & regit, & imperat inferioribus partibus, & hæc dicitur activa vita. Unde secundum Philosophum in VI. Ethic. cap. v. & vi. agere proprie dicitur operatio, quæ est à voluntate imperata, in ipso operante consistens, non in materia exteriori transmutandam transiens: quia hoc esset facere, quod est operatio mechanica artis. Morales enim virtutes, quæ in vita activa perficiunt, circa agibilia dicuntur.

Ad primum ergo dicendum, quod essentia rei ex operatione ipsius cognoscitur: & ideo ex operationibus, quibus per prius convenit nomen vitæ, translatum est nomen ad ipsum esse, secundum quod aliis est effectus talium operationum.

Ad secundum dicendum, quod secundum animam vegetabilem dicitur esse vivere, non quasi in operationibus ejus tantum vita consistat, sed quia operationes (3) ejus sunt primæ operationes vitæ in nobis; per quem modum dicitur secundum tactum inesse sensus animalibus.

Ad tertium dicendum, quod illa auctoritas intelligenda est de vita qua corpora cælestia ponebantur à quibusdam vivere velut ex se mota: quam opinionem videtur sequi ille qui librum illum condidit.

Ad quartum dicendum, quod Philosophus distinxit vitam secundum quod est communis omnibus viventibus; sed nunc loquimur de divisione vitæ humanæ.

Ad quintum dicendum, quod illud tertium membrum apponitur ab Augustino non quantum ad diversitatem vitæ, sed magis quantum ad diversitatem viventium. Quidam enim sunt qui exercitiis activi.

Rff 2